

Datum
2025-02-17**Vårt dnr**
0199/2024**Ert dnr**
S2024/02135

Socialdepartementet

Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel (S2024/02135)

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har enligt sin instruktion till uppgift att ur ett patient-, brukar-, och medborgarperspektiv följa upp och analysera verksamheter och förhållanden inom hälso- och sjukvård, tandvård och omsorg.

Vi kan varken instämma i eller motsätta oss förslaget till förändringar i högkostnadsskyddet för läkemedel. Å ena sidan delar vi regeringens bedömning att det behövs en långsiktig och stabil finansiering av läkemedelsområdet. Ökar kostnaderna för läkemedel alltför mycket finns en risk för undanträngning av annan offentlig verksamhet. Det har inte gjorts någon större förändring av högkostnadsskyddet på många år. Vi anser därmed att det kan vara motiverat med översyn av egenavgiften i högkostnadsskyddet, utöver den indexering som redan görs i dag. Med en stärkt finansiering skapas bättre förutsättningar att introducera och använda läkemedel, vilket också gynnar patienterna.

Å andra sidan kommer det förslag som lämnas i promemorian medföra ökade läkemedelskostnader för patienterna, och vi ser att det särskilt riskerar att påverka grupper med en hög läkemedelskonsumtion och låga inkomster. Det kan exempelvis handla om multisjuka patienter med sämre ekonomi. För att kunna ta ställning till förslaget ser vi behov av djupare analyser som belyser hur förändringar av högkostnadsskyddet skulle påverka olika patientgrupper.

Dessutom vill vi framhålla att egenavgiften bara är en av många faktorer som påverkar läkemedelskostnaden. Även till exempel utbud och efterfrågan på den globala marknaden, prisförhandlingar med läkemedelsföretagen samt patentutgångar påverkar kostnaden. Vi anser att det är viktigt att regeringen tar ett samlat grepp om läkemedelsområdet. Vi ser därför behov av en läkemedelsutredning som har ett brett perspektiv på prissättning, finansiering, subvention, införande och uppföljning av läkemedel. En sådan utredning bör omfatta en djupare konsekvensanalys av hur en uppjustering av egenavgiften i högkostnadsskyddet skulle påverka olika patientgrupper.

Beslut om detta yttrande har fattats av chefsjuristen Catarina Eklundh Ahlgren. I den slutgiltiga föredragningen har tillförordnade analyschefen Marianne Svensson och tillförordnade projektdirektören Daniel Zetterberg deltagit. Utredaren Carl Lundgren har varit föredragande.

Catarina Eklundh Ahlgren

Carl Lundgren